

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาวิจัย

ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศไทยมักจะไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการป้องกันปัญหาแบบเชิงรุกในการเฝ้าระวังการเกิดเหตุเพลิงไหม้จะคิดว่าเหตุการณ์เหล่านั้นไม่น่าจะเกิดขึ้นกับตนเอง และเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต่างๆ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบทั้งโดยตรงและโดยอ้อมบางส่วนในบางครั้งก็จะละเลยจนมองข้าม ไม่ให้ความสำคัญ กระทั่งจะต้องเกิดเหตุสะเทือนขวัญที่ค่อนข้างรุนแรงขึ้นมาก่อน ก็จะทำให้เกิดมาตรการเฉพาะกิจต่างๆ ขึ้นมาแบบวู่วามหลวมคอก แต่เมื่อช่วงเวลาผ่านไปสักระยะเวลาหนึ่ง ความตระหนักของประชาชนและหน่วยงานต่างๆ ก็ลดน้อยลงไป จนกระทั่งหมดความสำคัญไปในที่สุด มาตรการและการลงทุนต่างๆ ในด้านการป้องกันเหตุเพลิงไหม้ทั้งหลายที่นำไปกลายเป็นสิ่งไร้ค่า ไม่มีความต่อเนื่องรจนเกิดเหตุเพลิงไหม้ที่รุนแรงครั้งใหม่ก็จะนำมามาตรการกลับมาปิดฝุ่นใหม่ตามกระแสและก็จะหมดความสำคัญลงไปตามกาลเวลาและความทรงจำของทุกคน

ระบบสัญญาณเตือนเพลิงไหม้ในปัจจุบันมีบทบาทมาก ในอาคารต่างๆ ที่ปลูกสร้างขึ้นมาหลังปีพ.ศ. 2537 หลังจากที่ได้กฎกระทรวงฉบับที่ 39 (พ.ศ. 2537) เริ่มมีการบังคับใช้และชัดเจนมากขึ้นในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ส่งผลให้เจ้าของอาคารหรือเจ้าของโครงการ ที่กำลังก่อสร้างอาคารต่างๆ ในช่วงเวลานั้นเริ่มให้ความสนใจ ใส่ใจต่อชีวิตและทรัพย์สินของตนเองและผู้อยู่อาศัยเพิ่มขึ้น ความระแวงระวังภัยส่งผลให้มีการเตรียมความพร้อมและรับมือต่อการเกิดเหตุเพลิงไหม้เพิ่มขึ้น การให้ความสำคัญและความรู้ความเข้าใจต่อการใช้งานระบบสัญญาณเตือนเพลิงไหม้ก็ส่งผลต่อพื้นที่บางส่วน เช่น เมืองหลวงอย่างกรุงเทพมหานครในส่วนที่เป็นพื้นที่อาคารที่อาศัย อาคารสำนักงานที่มีความสูง อาคารขนาดใหญ่ อาคารสาธารณะ อาคารที่มีความสำคัญต่างๆ เช่น พิพิธภัณฑ์ สนามบิน ธนาคาร อาคารศูนย์ประชุมต่างๆ หรือในตามพื้นที่ต่างจังหวัดที่เป็นหัวเมืองใหญ่ ที่มีอาคารสูง อาคารที่มีขนาดใหญ่ โรงงานอุตสาหกรรม โรงแรมขนาดใหญ่ โรงพยาบาล และสถานที่ราชการต่างๆ เพิ่มขึ้นตามกาลเวลา

จากบทเรียนที่เกิดขึ้นหลายๆ ครั้ง ของการเกิดเหตุเพลิงไหม้ครั้งใหญ่ ซึ่งในแต่ละครั้ง ได้สร้างประสบการณ์ ความรู้ความเข้าใจให้แก่ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบเพิ่มขึ้นและนำไปสู่การตรวจสอบ

อาคารอย่างสม่ำเสมอ แต่ในพื้นที่บางส่วนซึ่งเป็นพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดเพลิงไหม้สูงและสร้างความเสียหายที่มีมูลค่าสูงมาก

อัคคีภัยเป็นอุบัติเหตุที่สามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาโดยไม่แจ้งล่วงหน้า หากเกิดขึ้นแล้ว ลูกถามจนยากต่อการควบคุม ก็อาจทำให้เกิดการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สิน เกิดการหยุดชะงักและความเสียหายของธุรกิจ รวมถึงอาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมได้อีกด้วย ซึ่งความสูญเสียชีวิตอันเนื่องมาจากอัคคีภัยในแต่ละปีนับเป็นมูลค่ามหาศาล ด้วยเหตุนี้อัคคีภัยจึงเป็นอุบัติเหตุที่มีความร้ายแรง และสมควรที่จะได้รับการพิจารณาเพื่อหาแนวทางป้องกันไม่ให้เกิดขึ้น หรือเมื่อเกิดขึ้นแล้ว ก็ทำการควบคุมไม่ให้ลูกถามจนทำให้เกิดการสูญเสียชีวิตอย่างรุนแรง (สุรจักษ์ กุลปวิโรภาส. 2548 : 1)

ปัจจุบันได้มีกฎหมายที่เกี่ยวข้อง กับการตรวจสอบอาคาร ขึ้นและมีผลบังคับใช้แล้ว โดยใช้การตรวจสอบอาคาร ตามกฎหมายพระราชบัญญัติ ควบคุมอาคารและ แบบสำรวจที่เพิ่มเติม จากแบบสำรวจอาคารของ กรมโยธาธิการและผังเมืองกระทรวงมหาดไทย โดยสำรวจด้วยสายคาพร้อม กับใช้เครื่องมือวัดตรวจสอบพื้นฐานเพื่อนำมาประเมินความเสี่ยงต่ออัคคีภัย และเสนอแนวทางแก้ไขเพื่อปรับปรุงระบบป้องกันอัคคีภัยของอาคารให้มีความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินสูงขึ้น ตามมาตรฐานที่กฎหมายกำหนด (ปลอดภัย จัน โภคา. 2550 : 1)

โดยทั่วไปในเวลาที่เรารู้ถึงการเกิดเหตุเพลิงไหม้ ประชาชนส่วนใหญ่จะทราบดีถึงผลและความรุนแรงของการเกิดเหตุเพลิงไหม้ แต่หากถามว่าจะมีมาตรการอย่างไรในการป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดเหตุเพลิงไหม้ หรือมีวิธีการใดที่จะรับทราบว่ามีเหตุเพลิงไหม้เกิดขึ้นที่ไหน มีวิธีการอย่างไร ในการค้นหาจุดที่เป็นต้นเหตุของการเกิดเพลิงไหม้ได้ตรงจุด ในเวลาอันสั้น เพื่อให้สามารถระงับเหตุ ได้อย่างทันถ่วงที จากเหตุเพลิงไหม้ที่เพิ่งเกิดขึ้นเพียงเล็กน้อย ก่อนที่จะลุกลามใหญ่โตไป

ในพื้นที่บริเวณย่านการค้าที่มีลักษณะของตัวอาคารเป็นห้องแถว ตึกแถว หรือบ้านแถวที่ปลูกติดต่อกันต่อเนื่องหลายคูหา ในตลาดสด ตลาดเทศบาลขนาดใหญ่ ในเขตเทศบาลเมืองตราด เป็นพื้นที่ ซึ่งมีประชากรอาศัยอยู่ เป็นจำนวนมาก ก่อนข้างหนาแน่น มีอัตราการใช้พลังงานไฟฟ้า เชื้อเพลิงหุงต้ม ในปริมาณมาก ประกอบกับในพื้นที่ย่านการค้า ตลาดสด หรืออาคารร้านค้า สภาพของอาคารบางส่วนก็มีความเก่าแก่ ตัวอาคารมีอายุการใช้งานมาเป็นเวลานาน และรูปแบบในการก่อสร้างจะปลูกติดต่อกันจนแทบไม่มีช่องว่าง หากเอาพื้นที่ของอาคารห้องแถว หรือตึกมาคิดรวมเป็นพื้นที่เดียวกันก็จะได้ขนาดอาคารที่ใกล้เคียงกับพื้นที่ของอาคารขนาดใหญ่ หากเกิดเหตุเพลิงไหม้ขึ้นมาลูกถามของเปลวเพลิงไปคูหาข้างเคียงเป็นไปได้ง่ายมาก เช่นเดียวกับการลุกลามของการเหตุเพลิงไหม้ในอาคารขนาดใหญ่ และ ทำให้การทำงานในการดับเพลิงเป็นไปได้ยาก ทำให้เป็นพื้นที่ที่มีความเสี่ยงค่อนข้างสูงต่อการที่จะเกิดเหตุเพลิงไหม้ในปัจจุบันมีกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย

กฎกระทรวงฉบับที่ 39 (พ.ศ. 2537) ออกตามในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 สำหรับกำกับดูแลและควบคุมการก่อสร้างและใช้งานอาคาร ที่มีลักษณะตามที่ผู้วิจัยกล่าวถึงข้างต้น ต้องมีการติดตั้งใช้งานระบบสัญญาณเตือนเพลิงไหม้ ทุกๆคูหา อาคาร เพื่อความปลอดภัยของผู้ที่อาศัยอยู่ในตัวอาคารเองและผู้ที่อยู่อาศัยพื้นที่ข้างเคียงที่ปลูกติดกัน

ตารางที่ 1.1 สรุปสถานการณ์การเกิดเพลิงไหม้ในจังหวัดตราดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 จนถึง พ.ศ. 2552

ลำดับที่	พื้นที่	จำนวนการเกิดเหตุ	มูลค่าความเสียหาย
1	อำเภอเมืองตราด	15 ครั้ง	14,442,000 บาท
2	อำเภอแหลมงอบ	2 ครั้ง	295,000 บาท
3	อำเภอเขาสมิง	13 ครั้ง	12,113,800 บาท
4	อำเภอบ่อไร่	6 ครั้ง	1,180,000 บาท
5	อำเภอคลองใหญ่	3 ครั้ง	740,000 บาท
6	อำเภอเกาะช้าง	7 ครั้ง	13,643,500 บาท
7	อำเภอเกาะกูด	ไม่มีรายงานข้อมูล	ไม่มีรายงานข้อมูล
รวม		46 ครั้ง	42,414,300 บาท

จากตารางที่ 1.1 สรุปสถานการณ์การเกิดเหตุเพลิงไหม้ในพื้นที่เขตจังหวัดตราดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 จนถึง พ.ศ. 2552 ในระยะเวลา 6 ปีที่ได้เกิดเหตุเพลิงไหม้ขึ้นมีมูลค่าความเสียหาย 42,414,300 บาท(สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดตราด: 2552) เมื่อนำข้อมูลมาเปรียบเทียบกับจำนวนครั้งของการเกิดเหตุเพลิงไหม้กับอำเภออื่นๆ พบว่าอัตราการเกิดเหตุเพลิงไหม้ในเขตอำเภอเมืองตราดและอำเภอเขาสมิง มีการเกิดเหตุเพลิงไหม้มากกว่าของเขตอำเภออื่นๆ ของจังหวัดตราด และมูลค่าความเสียหายที่เกิดขึ้นกับอำเภอเมืองตราด อำเภอเขาสมิงและอำเภอเกาะช้าง สูงกว่าพื้นที่เขตอำเภออื่นๆ

จากข้อมูลการเกิดเหตุเพลิงไหม้และการสำรวจพื้นที่เขตอำเภอเมืองตราดและพื้นที่เขตอำเภอต่างๆ ของจังหวัดตราดพบว่าเหตุเพลิงไหม้ส่วนใหญ่ในตัวอำเภอเมืองตราดจะเกิดขึ้นกับพื้นที่ในเขตเทศบาลเมือง ซึ่งเป็นย่านที่อยู่อาศัยทำมาหากินของประชาชนส่วนใหญ่และค่อนข้างหนาแน่น ในส่วนของการเกิดเหตุเพลิงไหม้ในเขตพื้นที่อำเภออื่นๆ ของจังหวัดตราดส่วนใหญ่ เกิดขึ้นกับพื้นที่สวนเกษตร อาคารหรือบ้านพักที่ปลูกกันห่างๆ ไม่หนาแน่น ผลกระทบที่เกิดขึ้นจึงไม่ส่งผลเป็นวงกว้างมากนัก

จากข้อมูลเบื้องต้นปัญหาของการเกิดเพลิงไหม้ ที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนจำนวนมาก ให้ได้รับความเดือดร้อนในเขตอำเภอเมืองตราด ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะดำเนินงานวิจัยเพื่อแสวงหาคำตอบว่าประชาชนที่เป็นเจ้าของอาคารเป็นห้องแถว ตึกแถว หรือบ้านแถวที่ปลูกติดต่อกัน ต่อเนื่องหลายคูหาในเขตเทศบาลอำเภอเมืองตราด ได้มีความรู้ความเข้าใจ ต่อการใช้งานระบบสัญญาณเตือนเพลิงไหม้มากน้อยเพียงใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงระดับความรู้ความเข้าใจของประชาชนที่เป็นเจ้าของอาคาร ห้องแถว ตึกแถว หรือ บ้านแถว ในเขตเทศบาลเมืองตราดต่อระบบสัญญาณเตือนเพลิงไหม้ ตามกฎกระทรวง หรือพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ใช้งานในปัจจุบัน
2. เพื่อเปรียบเทียบ ความรู้ความเข้าใจ ต่อระบบสัญญาณเตือนเพลิงไหม้ ตามกฎกระทรวง หรือ พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนที่เป็นเจ้าของอาคาร ห้องแถว ตึกแถว หรือบ้านแถว ในเขตเทศบาลเมืองตราด

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ข้อมูลที่ได้จากการวิจัย สามารถนำไปใช้ประกอบการพิจารณา เพื่อการวางแผนในการประชาสัมพันธ์ เรื่องการ ใช้งานระบบสัญญาณเตือนเพลิงไหม้ ตามกฎกระทรวง หรือพระราชบัญญัติควบคุมอาคารให้ประชาชนได้รับรู้ เข้าใจถึงความสำคัญ เพื่อป้องกันความเสียหายที่เกิดจากเหตุเพลิงไหม้
2. ผลที่ได้จากการวิจัย สามารถใช้เป็นแนวทางในการศึกษา ทางวิชาการกับบุคคลอื่นหรือประชาชนทั่วไป ในประเด็นของความตระหนักและการเห็นความสำคัญของระบบสัญญาณเตือนเพลิงไหม้ต่อไปได้เพื่อเป็นการต่อยอดของความรู้ด้านดังกล่าวต่อไป
3. ข้อมูลที่ได้จากการวิจัย สามารถนำไปใช้ประโยชน์ ในเชิงวิชาการเพื่อประกอบการวางแผนนโยบายเชิงรุก ในการป้องกันการเกิดเหตุเพลิงไหม้ สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดตราด สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองตราด มูลนิธิช่วยเหลือผู้ประสบภัยจังหวัดตราด สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตราด และสถานศึกษาต่างๆ

ขอบเขตของการวิจัย

1. พื้นที่ในการวิจัย คือ อาคารห้องแถว ตึกแถว หรือบ้านแถวในพื้นที่ย่านชุมชนตลาดการค้าที่มีประชาชนอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองตราด
2. ขอบเขตของประชากรในการวิจัยกลุ่มเป้าหมายที่ผู้วิจัยให้ความสนใจคือประชาชนที่เป็นเจ้าของอาคาร ห้องแถว ตึกแถวหรือบ้านแถว ในเขตเทศบาลเมืองตราด ซึ่งมีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 2,323 คน เนื่องจากประชากรเหล่านี้ เป็นบุคคลที่มีส่วนได้ส่วนเสีย หากมีการบังคับใช้กฎกระทรวงหรือพระราชบัญญัติควบคุมอาคารยังจริงจังต่อไปในอนาคต
3. ขอบเขตเนื้อหาการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยจะศึกษาถึงความรู้ความเข้าใจ ของประชาชนที่เป็นเจ้าของอาคาร ห้องแถว ตึกแถว หรือบ้านแถว ในเขตเทศบาลเมืองตราด ต่อความจำเป็นในการใช้ระบบสัญญาณเตือนเพลิงไหม้ ตามกฎกระทรวงหรือพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร ที่ใช้งานอยู่ในปัจจุบัน
4. ระยะเวลาที่ดำเนินการวิจัย อยู่ในช่วง ระหว่างเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2552 ถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2552

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรต้น ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่
  - 1.1 เพศ
  - 1.2 อายุ
  - 1.3 ระดับการศึกษา
  - 1.4 อาชีพ
    - 1.4.1 อาชีพที่ไม่ใช่ธุรกิจค้าขาย
    - 1.4.2 อาชีพธุรกิจค้าขาย
  - 1.5 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน
2. ตัวแปรตาม ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ระดับความรู้ความเข้าใจของประชาชนที่เป็นเจ้าของอาคาร ห้องแถว ตึกแถว หรือบ้านแถว ในเขตเทศบาลเมืองตราดต่อการใช้งานระบบสัญญาณเตือนเพลิงไหม้ ตามกฎกระทรวงหรือพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร

ข้อตกลงเบื้องต้น

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือ ประชาชนที่เป็นเจ้าของอาคารห้องแถว ตึกแถว หรือบ้านแถว ที่พักอาศัยอยู่ในพื้นที่ย่านชุมชนตลาด การค้า ของเขตเทศบาลเมืองตราด (ไม่รวมถึงประชาชนที่เป็นเจ้าของแต่ไม่ได้พักอาศัยอยู่ในย่านชุมชนตลาด การค้า ในเขตเทศบาลเมืองตราด)

ข้อจำกัดของการวิจัย

ในการลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ที่มีคุณสมบัติตามข้อตกลงเบื้องต้นบางส่วน ที่ไม่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม เนื่องจาก

1. ปัญหาสังคมในเรื่องของอาชญากรรมกลัวว่าจะถูกหลอกลวงให้เสียทรัพย์
2. ปัญหาเรื่องเวลาการทำงาน ประชากรของการวิจัยส่วนมาก จะเป็นร้านค้าจะมีลูกค้าเข้ามาจับจ่ายใช้สอยตลอดเวลา ส่งให้ประชากรบางส่วนขอไม่ตอบแบบสอบถาม
3. ปัญหาของการตอบแบบสอบถามมี 2 ประเด็นที่พบบ่อยจากลงพื้นที่เก็บข้อมูลดังนี้
  - 3.1 สืบเนื่องจากปัญหาในข้อที่ 2 มีประชากรบางส่วนตอบแบบสอบถามโดยไม่ได้ทำความเข้าใจกับข้อคำถาม ในแบบสอบถามก่อน
  - 3.2 มีข้อคำถามในส่วนที่ 1 ของแบบสอบถามที่ผู้ตอบหลายท่านไม่กล้าตอบตามจริงคือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนเพราะกลัวผลกระทบในเรื่องของภาษีสรรพากร

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความรู้ความเข้าใจ หมายถึง สิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นจาก ความคิด ความเชื่อ ความจริง ความหมาย โดยใช้ ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น แสดงผ่านภาษา เครื่องหมาย และสื่อต่าง ๆ โดยมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ให้สามารถสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจถึงความหมาย สามารถนำมาใช้ในการดำเนินงานตรงตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่วางไว้

ระบบสัญญาณสัญญาณเตือนเพลิงไหม้ หมายถึง ระบบที่มีหน้าที่ในการแจ้งเตือนให้ประชาชนที่อยู่อาศัยในบริเวณพื้นที่เกิดเหตุเพลิงไหม้ขึ้น สัญญาณการแจ้งเตือนจะต้องครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมด เพื่อเตือนให้มีการอพยพประชาชนให้ออกจากบริเวณที่เกิดเหตุเพลิงไหม้ทันที

ความรู้ความเข้าใจต่อการใช้งานระบบสัญญาณเตือนเพลิงไหม้ หมายถึง ความรู้ความเข้าใจของประชาชน ต่อวัตถุประสงค์การใช้งานระบบสัญญาณเตือนเพลิงไหม้ ตามกฎกระทรวง

ฉบับที่ 39 (พ.ศ. 2537) เพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนที่อาศัยอยู่ในอาคารนั้นๆ และประชาชนที่อยู่อาศัยข้างเคียงที่ตัวอาคารติดกัน

ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง คุณลักษณะส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย

1. อายุ หมายถึง ระยะเวลา นับตั้งแต่น้อยกว่า 20 ปีจนถึงปีของเจ้าของอาคารที่ความสามารถในการตอบแบบสอบถามได้ อย่างมีสติสัมปชัญญะ

2. ระดับการศึกษา หมายถึง วุฒิการศึกษาสูงสุดที่ได้รับตามระบบการศึกษาปัจจุบันของกลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น 5 ช่วง คือ

2.1 มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า

2.2 มัธยมศึกษาตอนปลายหรือ / ปวช.

2.3 อนุปริญญา / ปวส.

2.4ปริญญาตรี

2.5 สูงกว่าปริญญาตรี

3. อาชีพ หมายถึง การทำงานของประชาชนเพื่อการดำรงชีพอยู่ในเขตเทศบาลเมืองตราด โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ดังนี้

3.1 อาชีพที่ไม่ใช่ธุรกิจค้าขาย

3.2 อาชีพธุรกิจค้าขาย

4. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน หมายถึง เงินได้ที่ได้รับเป็นประจำสม่ำเสมอ ที่เฉลี่ยในรอบ 1 ปี แล้วนำมาเฉลี่ยเป็นรายเดือน

เจ้าของอาคาร ห้องแถว ตึกแถว หรือบ้านแถว หมายถึง ประชาชนที่เป็น เจ้าของอาคาร ห้องแถว ตึกแถว หรือบ้านแถว ที่พักอาศัยอยู่ในพื้นที่ย่านชุมชนตลาด ย่านการค้าในเขตเทศบาลเมืองตราด

ห้องแถว หมายถึง อาคารที่ก่อสร้างติดต่อกันเป็นแถวยาว ตั้งแต่สองคูหาขึ้นไป มีผนังแบ่งอาคารเป็นคูหาและประกอบด้วยวัสดุไม่ทนไฟเป็นส่วนใหญ่

ตึกแถว หมายถึง อาคารที่ก่อสร้างติดต่อกันเป็นแถวยาวตั้งแต่สองคูหาขึ้นไปมีผนังแบ่งอาคารเป็นคูหาและประกอบด้วยวัสดุทนไฟเป็นส่วนใหญ่

บ้านแถว หมายถึง ห้องแถวหรือตึกแถวที่ใช้เป็นที่อยู่อาศัย ซึ่งมีที่ว่างด้านหน้าและด้านหลังระหว่างรั้วหรือแนวเขตที่ดินกับตัวอาคารแต่ละคูหา

ย่านชุมชนตลาด การค้า หมายถึง ชุมชนในพื้นที่ ส่วนที่เป็นตัวเมือง ในเขตเทศบาลที่มีประชาชนอาศัยอยู่กันอย่างหนาแน่น ของเทศบาลเมืองตราด

เทศบาลเมืองตราด หมายถึง เขตพื้นที่ต่างๆ ในตัวอำเภอเมืองที่อยู่ในการบริหารการปกครอง โดยสำนักงานเทศบาลเมืองตราด อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด

พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร หมายถึง กฎหมายว่าด้วยการควบคุมการก่อสร้างอาคาร และกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการก่อสร้างในเขตเพลิงไหม้ และรวมเป็นกฎหมายฉบับเดียวกัน

กฎกระทรวง หมายถึง กฎหมายที่ตราขึ้น โดยรัฐมนตรีที่รักษาการตามพระราชบัญญัติที่ให้อำนาจในการตรากฎกระทรวงของกระทรวงมหาดไทย ที่ผ่านความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีก่อน ซึ่งจะมีผลใช้บังคับได้ทั่วทั้งประเทศ หรือเฉพาะท้องที่ใดท้องที่หนึ่ง ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงฉบับนี้

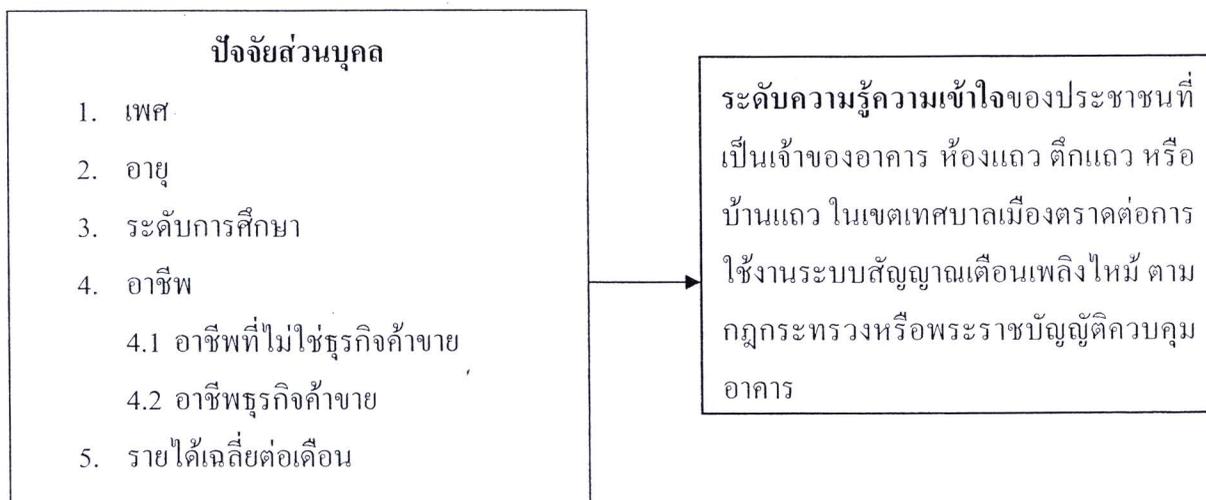
ในงานวิจัยฉบับนี้ได้นำข้อความบางส่วนของกฎกระทรวงฉบับที่ 39 (พ.ศ. 2537) ออกตามความใน พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 เพื่อไปใช้ในการทำแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มีกรอบแนวคิดที่มุ่งศึกษาถึงความรู้ความเข้าใจการใช้งาน ระบบสัญญาณเตือนเพลิงไหม้ ตามกฎกระทรวง หรือพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร ต่อ ประชาชนที่เป็นเจ้าของอาคาร ห้องแถว ตึกแถว หรือบ้านแถว ในเขตเทศบาลเมืองตราด

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

ประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจต่อระบบสัญญาณเตือนเพลิงไหม้ ตามกฎกระทรวงหรือพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร แตกต่างกัน